मेलम्ची नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

एघारौं विशेष नगर सभाका प्रस्तावहरु

प्रस्ताव नं. १ : मिति २०७८ साल मंसिर १ गते देखि कार्यपालिका वैठकबाट गरिएका निर्णयहरुको अनुमोदन गर्नको लागि प्रस्ताव पेश गर्दछु ।

प्रस्ताव नं. २ : मिति २०७८ साल मंसिर १ गते देखि हालसम्म नगर प्रमुख, उपप्रमुख एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतस्तरको तोक आदेशबाट गरिएका खर्चहरुको अनुमोदन गर्नको लागि प्रस्ताव पेश गर्दछु।

प्रस्ताव नं. ३ : मे.न.पा वडा नं. १ बाट पेश भएका योजनाहरु संशोधनका लागि प्रस्ताव पेश गर्दछु।

प्रस्ताव नं. ४ : आ.व. २०७४/०७५ देखि आ.व. २०७७/०७८ सम्म महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गरिएको अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश भएका बेरुजुहरु नियमित गर्नको लागि प्रस्ताव पेश गर्दछु।

प्रस्ताव नं. ५ : मेलम्ची नगरपालिकाबाट निर्माण गरिएका एवं संशोधन गरिएका ऐन स्वीकृतिको लागि प्रस्ताव पेश गर्दछु ।

CamScanner

मेलम्ची नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

निर्णयहरु

निर्णय नं. १ : मिति २०७८ साल मंसिर १ गते देखि कार्यपालिका वैठकको निर्णयबाट विभिन्न शिर्षकहरुमा गरिएको बजेट रकमान्तर, योजना संशोधन लगायत विषयहरु अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २ : मिति २०७८ साल मंसिर १ गते देखि हालसम्म नगर प्रमुख, उपप्रमुख एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतस्तरको तोक आदेशबाट गरिएका सम्पूर्ण खर्चहरुको अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ३: मे.न.पा वडा नं. १ बाट संशोधनका लागि पेश भएका देहाय बमोजिमका योजनाहरु संशोधन गर्ने निर्णय गरियो।

तपशिलः

क्र.सं.	हालको योजनाको विवरण	बजेट रु.	संशोधित योजनाको विवरण	बजेट रु.	कैफियत
१	शिव मन्दिर निर्माण (स्वामीको बोट)	४००००००।–	जर्के खोला कालो ढुङ्गा डाँडी सिंचाई योजना	४००००००।–	६०/४० प्रतिशत साझेदारी
२	विर्ताडाँडा बस्ती स्तरीय सडक	४००००००।–	महादेव खोला साउको बारी ताउग्रहा सिंचाई योजना	४००००००।–	६०/४० प्रतिशत साझेदारी
३	स्वास्थ्य तथा कोभिड १९ र अन्य रोग महामारी रोकथाम	२००००००।–	गुफा पातल मोटरबाटो निर्माण योजना	२००००००।–	

निर्णय नं. ४ : आ.व. २०७४/०७५ देखि आ.व. २०७७/०७८ सम्म महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गरिएको अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका बेरुजुहरु नियमित गर्ने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ५ : मेलम्ची नगरपालिकाबाट निर्माण गरिएका एवं संशोधन गरिएका देहाय बमोजिमका विधेयक स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

तपसिल

१. मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधेयक, २०७८
२. मेलम्ची नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ को संशोधन विधेयक, २०७८

CamScanner

अनुसूचि १.

सि.नं.	आ.ब.	वेरुजु दफा	बेरुजुको विवरण	बेरुजु रकम	पुस्ट्याई
१	२०७४/०७५	९	बैठक भत्ता , कानूनमा व्यवस्था नगरि खर्च भएको नियम सम्मत नदेखिएको।	१३५०००० ००	प्रदेश राजपत्र २०७५।०१।२० को दफा ४ मा बैठक भत्ता दिने व्यवस्था उल्लेख भएको तर दर उल्लेख नभएकाले संघिय नम्स अनुसार भुक्तानि गरेकाले नियमित हुन मनासिव छ।
२	२०७५/०७६	११	नियम विपरित वैठक भत्ता वितरण गरिएको	१८९६००० ००	प्रदेश राजपत्र २०७५।०१।२० को दफा ४ मा बैठक भत्ता दिने व्यवस्था उल्लेख भएको तर दर उल्लेख नभएकाले संघिय नम्स अनुसार भुक्तानि गरेकाले नियमित हुन मनासिव छ।
३	२०७५/०७६	१२	पदाधिकारीहरुलाइ पोषाक भत्ता	६७०००० ००	पोशाक भत्ता दिदा जनप्रतिनिधिहरुमा एकरुपता आइ कार्य प्रभावकारिता मा समेत सकारात्मक प्रभाव पर्ने भएकोले र सो खर्च नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत वाट व्यहोरिएकाले नियमित हुन मनासिव छ।
४	२०७५/०७६	१३	नियम विपरित वैठक भत्ता वितरण गरिएको	४०९०७३० ००	प्रदेश राजपत्र २०७५।०१।२० को दफा ४ मा बैठक भत्ता दिने व्यवस्था उल्लेख भएको तर दर उल्लेख नभएकाले संघिय नम्स अनुसार भुक्तानि गरेकाले नियमित हुन मनासिव छ।
५	२०७५/०७६	३७	निर्माण कार्यको कार्यालयवाटै छानविन गरि थप गर्नुपर्ने	३१८०४३८ ००	यस संबन्धमा उलेखित फर्महरुले निर्धारित मितिमै तोकिएको कार्य संपन्न गरि सकेकोले र सो वापत कुनै हानि नोक्सानि समेत नभएकाले यस तर्फ आगामि कार्य दिनहरुमा पुर्ण रुपमा पालना गराउने प्रतिवद्धता गराउदै नियमित हुन मनासिव छ।
६	२०७५/०७६	४२	कन्टिन्जेन्सि कट्टा गर्न नपाउने	१०५००० ००	उस संबन्धमा कार्यालयले खर्च गर्ने कन्टिन्जेन्सि अनाबश्यक रुपमा खर्च नभइ सार्बजनिक हितकै विषयमा खर्च हुने तथा विद्यालयहरुलाइ तोकिएको योजनाको कार्य संपन्नताको आधारमा भएको कामको पुरै रकम भुक्तानि भएकाले नियमित हुन मनासिव छ।
७	२०७५/०७६	४४.१.१	कन्टिन्जेन्सि कट्टा गर्न नपाउने	७७३११ ००	उस संबन्धमा कार्यालयले खर्च गर्ने कन्टिन्जेन्सि अनाबश्यक रुपमा खर्च नभइ सार्बजनिक हितकै विषयमा खर्च हुने तथा विद्यालयहरुलाइ तोकिएको योजनाको कार्य संपन्नताको आधारमा भएको कामको पुरै रकम भुक्तानि भएकाले नियमित हुन मनासिव छ।
८	२०७५/०७६	४७	शिर्षक फरक परि पारिश्रमिक दिइएको	३८८३६५ ००	यस संबन्धमा उलेखित कर्मचारिहरुलाइ सुरुमा एकिकृत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा कामकाजमा लगाइएता पनि यो दफामा लेखिएको वेरुजुको समयमा सरुवा भइ संघिय दरवन्दिको पारिश्रमिक भुक्तानि गरिएको हो तसर्थ यो रकम संघिय ससर्त मा दाखिला गर्नु नपर्ने हुदा नियमित हुन मनासिव छ।

मैलम्बी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मैलम्बी, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

९	२०७६/०७७	७	सोझै खरिद	२८१६८८७.००	यस दफाको सम्बन्धमा नगरपालिकाले बार्षिक खरिद योजना वनाइ कार्य गरेको छ कार्यालयले पूर्वानुमान गर्न सकेका कार्यहरु वोलपत्र, सिलवन्दि दरभाउ पत्रको माध्यमवाट विद्धुतिय माध्ययम वाट सेवा तथा वस्तुको खरिद प्रक्रिया वाट कार्य गरेको छ। तर कार्यलय संचालनको क्रममा आवश्यकता अनुसार पुर्व अनुमान गर्न नसकिएका बस्तु तथा सेवा तत्कालै खरिद नगर्दा कार्यालयको कार्य संपादनमा असर पर्न गइ सेवाग्राहिहरुलाइ समयमै सेवा दिन नसकिने भएकाले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४१ को उपदफा १ को खण्ड क तथा सार्वजिनक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ को उपनियम ४ वमोजिम खरिद भएकाले नियम विपरित टुक्रा टुक्रागरी सोझै खरिद भै कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकाले नियमित हुन मनासिव छ।
१०	२०७६/२०७७	१५	पदाधिकारि सुविधा	०.००	प्रदेश राजपत्र २०७५।०१।२० को दफा ४ मा बैठक भत्ता दिने व्यवस्था उल्लेख भएको तर दर उल्लेख नभएकाले संघिय नम्स अनुसार भुक्तानि गरेकाले नियमित हुन मनासिव छ।
११	२०७६/२०७७	१७	कानुनि सल्लाहाकार		सो संबन्धमा परामर्श शिर्षक वाट रकम पाउने गरि नगरपालिकाको कानुनी सल्लाहकार राखिएको हो र सुविधा पनि उक्त शिर्षकवाट भुक्तानि भएको छ नियमित हुन मनासिव छ।
१२	२०७६/०७७	३३	पि पि सि सिमेन्टको प्रयोग	२६३४०३.००	संबन्धित योजनाको भुक्तानि गर्दा अनुगमन निरिक्षण को आधारमा भुक्तानि गरिने हुदा ओपिसि वा पिपिसि प्रयोगले गुणस्तरमा फरक नपर्ने हुदा नियमित हुन मनासिव छ।
१३	२०७६/०७७	३६	एउटै सडकमा उपभोक्ता समिति र ठेक्का वाट कार्य गरेको।	९०१४७३.००	यस दफा संबन्धमा कार्यालयमा प्राप्त योजनाको रकम को बढि भन्दा बढि कार्य गर्नको लागि कार्यालय सधै तत्पर छ। बोलपत्र पश्चात वांकि रहेको रकम को कार्य गर्न वोलपत्र प्रकृयावाट गर्न समयाभाव तथा स्थानियको माग अनुसार सो बचत रकम वाट थप काम गरि बढि भन्दा बढि जनसमुदायको सुबिधाकालागि उ स वाट गरिएको हो। प्रचलित नियमको परिधिभित्र रहि उ स संग प्राविधिक स्टिमेटको आधारमा संझौता भइ कार्य भइ स्थानिय जनसमुदायलाइ वढि भन्दा बढि सुबिधा दिइएकोले यस वाट कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकाले नियमित हुन मनासिव छ।
१४	२०७६/०७७	४१	सब कन्ट्र्याक वाट कार्य गरेको	१०६००००.००	यस दफा संवन्धमा सि सि टि भि मेलमेचि वजार क्षेत्र मा सुरक्षाको हिसावले निरिक्षण गर्नको लागि जडान गरिएको र उक्त योजना मा उ स को समेत योगदान रहने गरि लागत अनुमान तयार गरिएको र मर्मत संभार तथा जिम्मेवारि समेत उपभोक्ताहरुमा रहने गरि कार्य भएको हो। उ स संग दक्ष जनशक्ति तथा सामाग्रि र प्राविधिक कर्मचारि नहुने भएकाले उक्त फर्म वाट काम भएको हो सो फर्मको विल राखि भुक्तानि भएकैले सव कन्ट्रक्टमा काम भएको हो भन्न नमिल्ने हुदा नियमित हुन मनासिव छ।
१५	२०७६/०७७	४२	ढुङाको प्रयोग	९८९२३.००	यस दफा संबन्धमा कार्य स्थलमा निक्लेको ढुङ्गा चोइटिलो प्रकारको रहेकाले उक्त योजनामा प्रयोग गर्न नसकिने देखिएको र ढुङ्गा कटिङ गरेको चेनेज र स्ट्रकचर निर्माण स्थान फरक रहेकाले उल्लेख भए वमोजिम देखिएको मात्र हो तसर्थ यस वाट कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकाले नियमित हुन मनासिव छ।

CamScanner

१६	२०७६/०७७	५८	शत प्रतिशत भन्दा बढि रकम भुक्तानि IEMIS	३८०५५८.००	यस [illegible] मेलम्ची नगरपालिमा स्थायी वसोवास भई यसै पालिकासंग जोडिएको काठमाण्डौं उपत्यका तथा आसप[illegible]थानमा अध्ययन गर्ने यस नगरपालिकाका विद्यार्थीहरु कोरोना महामारीको समयमा आफ्नो थातथलोमा फर्कि नजिकको विद्यालयमा भर्ना हुँदा सोही अनुसार पाठ्यपुस्तकको माग बढेको हो। सो समयमा यो मेलम्ची नगरपालिकाको मात्र Trend नभई लगभग देशभरनै Trend रहेको अवस्था थियो। विद्यालयमा भर्ना भएका हरेक विद्यार्थीले निशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्नु पर्ने नेपाल सरकारको नीति रहेको हुँदा केही विद्यालयहरुमा थप रकम निकासा भएको हो। यसरी निकासा गर्दा सम्भव भएसम्म विभिन्न माध्यमबाट तथ्याक सत्यापन गरी निकासा दिइएको छ। विद्यार्थीहरुलाई पाठ्यपुस्तक बुझाएको भर्पाइ तथा पुस्तक खरीदको सक्कललै विल विद्यालयमा सुरक्षित रहेको छ। कोरोना महामारीको विशिष्ठ अवस्थाले गर्दा यसो हुन गएको र यसमा सरकारी हानीनोक्सानी नभएकोले नियमित हुन मनासिव छ।

मेलम्ची नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
नेपाल

CamScanner

१७	२०७६/०७७	७४	आय ठेक्का	४३१३९७०५.००	स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ उपदफा (२) घ को खण्ड ६ मा ढुङ्गा, गिटी, बालुवा माटो, काठ दाउरा जराजुरी स्लेट खरिढुङ्गा आदि प्राकृतिक वस्तुहरुको बिक्री तथा निकासी शुल्क स्थानीय तहले लिन सक्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम यस नगरपालिकाले आ.व. २०७५/०७६ देखि मेलम्ची नगरपालिका क्षेत्र भित्रको ईन्द्रावती तथा मेलम्ची नदी क्षेत्रमा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी सोही बमोजिम ढुङ्गा गिटी बालुवा लगायतका नदीजन्य पदार्थको खुला विद्युतीय बोलपत्रको माध्यमबाट उत्खनन् तथा बिक्री कार्य मार्फत आन्तरिक राजस्व संकलन गर्दै आइरहेको छ। आ.व. २०७६/०७७ को लागि २ करोड ७५ लाख घ.फि. परिमाणको प्रति घ.फि. ९ को दरले रु. २४७५००००००।– मू.अ.कर बाहेक (अक्षरुपी चौबिस करोड पचहत्तर लाख रुपैयाँ मात्र) मा संकलन तथा बिक्री मार्फत राजस्व संकलन गर्नको लागि बोलपत्र आव्हान गरिएकोमा काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. १० बानेश्वर स्थित तीनपिप्ले निर्माण सेवाले मू.अ.कर बाहेक रु. २४७७७७७७७।– (अक्षरुपी चौबिस करोड सतहत्तर लाख सतहत्तर हजार सात सय सतहत्तर रुपैयाँ मात्र) मा बोलपत्र अंक उल्लेख गरी बोलपत्र पेश गरेकोमा कानून बमोजिम मूल्याङ्कन समितिको सिफारिस र कार्यपालिका वैठकको निर्णयानुसार उक्त बोलपत्र स्वीकृत गरी ठेक्का सम्झौता भएको छ। ढुङ्गा गिटी बालुवाको बिक्री तथा संकलन सम्बन्धमा नेपाल सरकारले ढुङ्गा गिटी तथा बालुवा उत्खनन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ जारी गरेको र उक्त मापदण्डमा ढुङ्गा गिटी तथा बालुवा बिक्री गर्ने सम्बन्धमा स्पष्ट व्यवस्था भएको देखिंदैन। मेलम्ची नगरपालिकाले ढुङ्गा गिटी बालुवा लगायतका नदीजन्य पदार्थहरुको बिक्री मार्फत राजस्व संकलनको लागि आन्तरिक आय संकलन (ठेक्का बन्दोबस्त) सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत गरी सोही कानून बमोजिम नगरपालिकाबाट ठेक्काका सम्पूर्ण प्रक्रियाहरु पूरा गरिएको छ। ढुङ्गा गिटी बालुवाको बिक्री मार्फत राजस्व संकलनको लागि स्पष्ट कानुनको अभावमा साविक जिल्ला विकास समितिको कार्यालयले क्रसर उद्योगबाट प्रशोधन भई निकासी हुने गिटी बालुवा चिप्स डस्ट लगायतका अन्तिम उत्पादन भएका सामाग्रीहरुको राजस्व संकलनको लागि सडकमा राजस्व संकलन केन्द्र राखि सोही स्थानबाट ढुङ्गा गिटी बालुवा बोकी निकासी हुने ट्रिपरबाट प्रति घ.फि. मुल्यको दरमा राजस्व संकलन गर्ने प्रचलन रहेकोमा सोही बमोजिम नै सबै पालिकाहरुले राजस्व संकलन गर्दै आएका छन र यस नगरपालिकाले पनि सहि बिधि अनसार नै राजस्व संकलन गर्दै आएको छ।
१८	२०७६/०७७	७८	भेरिएसन	२२४०००.००	तत्कालिन समयमा भेरिएसन संबन्धि प्रक्रिया पुरा नगरि खरिद कार्य गरेको भएतापनि किसान को माग अनुसार अगाडिको ठेक्का अंकमै थप मिनि ट्रिलर खरिद भै कृषकहरुलाइ वितरण भएकाले सो बाट पालिकालाइ थप व्ययभार समेत नपरेको तथा हिनामिना समेत नभएको र थप किसान लाभान्वित भएकोले नियमित हुन मनासिव छ।
१९	२०७६/०७७	७९	कृषक पाठसाला	१२४३२०.००	सो कार्यक्रम नियमित १६ हप्ता संचालन गरि त्यस पश्चात ४ पटक फलोअप गर्नु पर्ने भएकाले २० हप्ता देखिएको हो त्यसरि बढि हप्ता संचालन गर्दा कुनै बढि व्ययभार समेत नपरेको र बढि समय कार्यक्रम संचालन गरि फलोअप हूदा कार्यक्रमको प्रभावकारिता समेत रहने हुदा नियमित हुन मनासिव छ।

मेलम्ची नगरपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

CamScanner

२०	२०७७/०७८	५	राजश्व छुट	९५९६०६९.००	राजश्व छुट संबन्धमा नेपाल सरकारले सवारि साधन निषेध गरेको दिनहरुको राजश्व छुट पाउन निर्माण सेवाले निवेदन गरेकाले कार्यपालिकाले गठन गरेको अनुगमन समितिको प्रतिवेदन तथा नगरपालिकाको निर्णय र नगरसभा मार्फत छुट दिएकाले असुल उपर गर्नु पर्ने नदेखिएकोले नियमित हुन मनासिव छ।
२१	२०७७/०७८	९	शिर्षक फरक परि खर्च लेखेको	२०५३२६१.००	यस दफा संबन्धमा सो शिर्षकमा गो भौ नं १६१ वाट सोहि स्वास्थ्य संस्थालाइ चाहिने फर्निसिङ तथा फर्निचर सामाग्रि खरिद गरिएको ले अनियमित भएको भन्न नमिल्ने। नेपाल सरकारको मिति २०७६।१२।०९ निर्णय वमोजिम स्वास्थ्यकर्मिहरुलाइ जोखिम भत्ता दिइएको हो तसर्थ नियमित हुन मनासिव छ।
२२	२०७७/०७८	१३	एउटै सडकमा ठेक्का	१२१९६३२.००	यस दफा संबन्धमा कार्यालयले वोलपत्र माध्ययम मार्फत गराएको काममा वांकि रहेको रकम को तत्कालै बोलपत्र गर्नको लागि समयाभावको कारण उ स वाट कार्य गराइ सडक सुधार नगरेमा यातायात बन्द हुन गइ वडावासिमा असुबिधा हुन गइ अन्योलको वातावरण श्रृजना हुने हुनाले उ स संग नगर दररेटको आधारमा सम्झौता गरि कार्य गरिएको हो उ स संग बोलकवोलमा उल्लेखित मुल्यमा सम्झौता गर्न नसकिने हुदा तथा उक्त रकमको बढि भन्दा बढि सदुपयोग भै समुदायको हितमा बढि काम भै समुदायले सुबिधा पाएको छ। ठेक्का र उ स ले गरेको काम एउटै सडकमा गरेता पनि फरक फरक चेनेज र स्थानमा काम गरेको हो र दोहोरो समेत नभएको ले नियमित हुन मनासिव छ।
२३	२०७७/०७८	२८	भेरिएसन	७६२४२७.००	यस दफा संबन्धमा तत्तकालिन अवस्थामा उक्त वडा कार्यालयकोलागि निर्माण सम्पन्न भएको अवस्थामा तत्काल वडा कार्यालय सञ्चालन गर्नकोलागि उक्त भवनको माथिल्लो तर्फ ढुङ्गाको गार्हो र खोल्चि तर्फ प्रोटेक्सन गर्नु पर्ने भएकोले उक्त कार्य गर्न नयाँ आइटम भएकोले निर्माण व्यवसायिले कवुल गरेको रेटमा सकेसम्म घटेर कार्य गरेको र उक्त कार्य नगरेमा थप क्षति हुने तथा वडा कार्यालय संचालन नहुने भएकाले उक्त भेरिएसन गरिएको ले नियमित हुन मानासिव छ।
२४	२०७७/०७८	३७	उ स लाइ ओभरहेड	२८६४२.००	यस दफा संबन्धमा अघिल्लो आ व मा काम सुरु गरि पछिल्लो आ व मा भेरिएसन गरिएको हो तथा निर्माण सामाग्रि निकै टाढा वाट ल्याउनु पर्ने र निर्माण व्यवसायिले अगाडिको मुल्यमा गर्न असहमत भएको र तत्काल उक्त कार्य नगरे फोहर मैला व्यवस्थापन गर्न नसकि थप हानि तथा वातवरण प्रदुसित हुने अवस्था सृजना भएकाले नियमित हुन मनासिव छ।

मैलम्बी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मैलम्बी, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

CamScanner

२५	२०७७/०७८	४१	पाठ्यपुस्तको बढि रकम निकाशा	३९४७१६.००	यस दफा संबन्धमा मेलम्ची नगरपालिमा स्थायी वसोवास भई यसै पालिकासंग जोडिएको काठमाण्डौं उपत्यकामा अध्ययन गर्ने यस नगरपालिकाका विद्यार्थीहरु कोरोना महामारीको समयमा आफ्नो थातथलोमा फर्कि नजिकको विद्यालयमा भर्ना हुँदा सोही अनुसार पाठ्यपुस्तकको माग बढेको हो। सो समयमा यो मेलम्ची नगरपालिकाको मात्र Trend नभई लगभग देशभरनै Trend रहेको अवस्था थियो। विद्यालयमा भर्ना भएका हरेक विद्यार्थीले निशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्नु पर्ने नेपाल सरकारको नीति रहेको हुँदा केही विद्यालयहरुमा थप रकम निकासा भएको हो। यसरी निकासा गर्दा सम्भव भएसम्म विभिन्न माध्यमबाट तथ्याक सत्यापन गरी निकासा दिइएको छ। विद्यार्थीहरुलाई पाठ्यपुस्तक बुझाएको भर्पाइ तथा पुस्तक खरीदको सक्कललै विल विद्यालयमा सुरक्षित रहेको छ। कोरोना महामारीको विशिष्ठ अवस्थाले गर्दा यसो हुन गएको र यसमा सरकारी हानीनोक्सानी नभएकोले नियमित हुन मनासिव छ।
२६	२०७७/०७८	४५	करारका कर्मचारि	७६८०००.००	करार सझौता अनुसार भुक्तानि गरिएको ले नियमित हुन मनासिव छ।
२७	२०७७/०७८	५१	कार्यालय सामान	५२६७१४४.००	यस दफा संबन्धमा कार्यालयले बार्षिक खरिद योजना वनाइ कार्य गरेको छ कार्यालयले पूर्वानुमान गर्न सकेका कार्यहरु वोलपत्र, सिलवन्दि दरभाउ पत्रको माध्यमवाट विद्धुतिय माध्ययम वाट सेवा तथा वस्तुको खरिद प्रक्रिया वाट कार्य गरेको छ। तर कार्यलय संचालनको क्रममा आवस्यकता अनुसार पुर्व अनुमान गर्न नसकिएका बस्तु तथा सेवा तत्कालै खरिद नगर्दा कार्यालयको कार्य संपादनमा असर पर्न गई सेवाग्राहिहरुलाई समयमै सेवा दिन नसकिने भएकाले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४१ को उपदफा १ को खण्ड क तथा सार्वजिनक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ को उप नियम ४ वमोजिम खरिद भएकाले नियम विपरित टुक्रा टुक्रागरी सोझै खरिद भै कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकोले नियमित हुन मनासिव छ।
२८	२०७७/०७८	७८	सोझै खरिद कृषि	४३२८८१४.००	यस दफा संबन्धमा कार्यालयले बार्षिक खरिद योजना वनाइ कार्य गरेको छ कार्यालयले पूर्वानुमान गर्न सकेका कार्यहरु वोलपत्र, सिलवन्दि दरभाउ पत्रको माध्यमवाट विद्धुतिय माध्ययम वाट सेवा तथा वस्तुको खरिद प्रक्रिया वाट कार्य गरेको छ। तर कार्यलय संचालनको क्रममा आवस्यकता अनुसार पुर्व अनुमान गर्न नसकिएका बस्तु तथा सेवा तत्कालै खरिद नगर्दा कार्यालयको कार्य संपादनमा असर पर्न गई सेवाग्राहिहरुलाई समयमै सेवा दिन नसकिने भएकाले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४१ को उपदफा १ को खण्ड क तथा सार्वजिनक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ को उप नियम ४ वमोजिम खरिद भएकाले नियम विपरित टुक्रा टुक्रागरी सोझै खरिद भै कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकोले नियमित हुन मनासिव छ।

मेलम्ची नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

CamScanner

२९	२०७७/०७८	७९	महिला विकास कार्यक्रम	४२०५००.००	यस दफा सम्बन्धमा विनियोजित बजेटअनुसार यो कार्यक्रम जनजातिको संस्कार संस्कृतिमा सुधार संबन्धि कार्यक्रम १३ वटा वडैमा सञ्चालन भएको र पुन नगरमा १३ वटा वडाको प्रतिनिधित्व हुने गरि होटलमा कार्यक्रम भएको हो सो कार्यक्रमले सिमान्तकृत जनजातिहरुमा जनचेतना जगाउने र सामाजिक परिचालन बढाई सामाजिक न्याय र सामाजिक समानता कायम गर्न सघाउ पुर्याउने काम गरेकोले होटलमा कार्यक्रम भएकाले प्रभावकारि भएको छ तसर्थ नियमित हुन मनासिव छ।
३०	२०७७/०७८	७९	इन्द्रवति महिला वचत	१९००००.००	नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्य क्षेत्र रहने गरि मनो सामाजिक परामर्श कर्ता को रकम श्री इन्द्रावति महिला विकास बचत तथा ऋण सहकारि संस्था संग सौम्झौता गरि कार्य प्रगतिको आधारमा भुक्तानि गरिएको ले नियमित हुन मनासिव छ।
३१	२०७७/०७८	८०	नाप जाच	७१५८४०७.००	संबन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा तार जालि तथा एच डि पाइप वितरण भएको हो कार्यालयले सामान संबन्धित नगरवासिलाइ नै भरपाइ गराइ वितरण भएको हो वितरण गरिएका सामानहरुको प्रयोग संबन्धमा संबन्धित वडाका जनप्रतिनिधिहरुवाट नियमित अनुगमन हुने हुनाले वितरण भएको सामान को सदुपयोग भएकै छ सो नापि किताव नभएकैले मात्र अनियमित भएको भन्न नसकिने हुनाले यस दफा नियमित हुन मनासिव छ।
३२	२०७७/०७८	८४	सोझै खरिद	१२६०७२५.००	यस दफा संबन्धमा कार्यालयले बार्षिक खरिद योजना वनाइ कार्य गरेको छ कार्यालयले पूर्वानुमान गर्न सकेका कार्यहरु वोलपत्र, सिलवन्दि दरभाउ पत्रको माध्यमवाट विद्धुतिय माध्ययम वाट सेवा तथा वस्तुको खरिद प्रक्रिया वाट कार्य गरेको छ। तर कार्यलय संचालनको क्रममा आवस्यकता अनुसार पुर्व अनुमान गर्न नसकिएका बस्तु तथा सेवा तत्कालै खरिद नगर्दा कार्यालयको कार्य संपादनमा असर पर्न गई सेवाग्राहिहरुलाई समयमै सेवा दिन नसकिने भएकाले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४१ को उपदफा १ को खण्ड क तथा सार्वजिनक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ को उप नियम ४ वमोजिम खरिद भएकाले नियम विपरित टुक्रा टुक्रागरी सोझै खरिद भै कुनै सरकारि हानि नोक्सानि समेत नभएकोले नियमित हुन मनासिव छ।
नियमित गर्नु पर्ने वेरुजु जम्मा रु				९४२१५४५०.००	

मैलम्ची नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मैलम्ची, सिन्धुपाल्चोक
बागमती प्रदेश, नेपाल

CamScanner

मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८

प्रस्तावना:

वन र वन क्षेत्रमा रहेको प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण, विकास र दिगो व्यवस्थापन गर्दै वनको परम्परागत रूपमा संरक्षण, भोगचलन, उपयोग गर्दै आईरहेका समुदाय लगायत त्यस्तो वन क्षेत्रमा आश्रित एवम त्यस्तो वन क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित, वनदेखि टाढा रहेको समुदाय समेतको वन व्यवस्थापन र लाभको बाँडफाडमा पहिचान, प्रतिनिधित्व र पहुँच सहितको अधिकारलाई संरक्षण गर्दै, नेपालको संविधानमा उल्लेखित वन माथिको स्थानीय समुदायको अधिकारलाई व्यवहारिक रूपमा प्रत्याभूत गराउदै वनको दिगो व्यवस्थापन, दिगो संरक्षणमा जिम्मेवार तुल्याउदै वन श्रोतबाट अधिकतम लाभ उठाई लाभको न्यायोचित वितरणको माध्यमबाट स्थानीय समुदायको आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय, पूर्वाधार लगायतका स्थानीय विकासको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउदै आर्थिक सम्बृद्धि एवम दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्त गर्न थप योगदान पुर्याउदै वनको व्यवस्थापन, उपयोग सम्वन्धी आवश्यक कानुनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा ५१ को (छ) बमोजिम, स्थानीय सरकार सञ्चालन विधयेक, २०७४ को दफा ११ को उपदफा ४ को ङ (२) र (५) अनुसारको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन विधयेकको दफा १०२ अनुसार यस मेलम्ची नगरपालिकाको नगरसभाले यो "मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८" लागु गरिएको छ।

परिच्छेद- १
प्रारम्भिक

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :-

(१) यस विधयेकको नाम "मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८" रहेको छ।

(२) यो विधयेक सभाबाट स्वीकृत भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएपश्चात लागु हुनेछ।

२.परिभाषा :-

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधयेकमा :-

(क) "वन" भन्नाले पूर्ण वा आंशिक रूपमा रुखहरूले ढाकिएको विद्यमान अवस्थामा रहेको सामुदायिक वन, धार्मिक वन, शहरी वन, ग्रामीण वन, कृषि वन, वृक्षारोपण, सीमसार क्षेत्र, प्रथा जनित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको वन र पारिवारिक, निजि वन समेतलाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "निजि वन" भन्नाले व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको जमिनमा रहेको वन सम्झनु पर्छ।

(ग) "स्थानीय वन विधयेक, २०७८" भन्नाले यस मेलम्ची नगरपालिकाको नगरसभाले पारित गरेको "मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८" लाई सम्झनु पर्दछ।

घ) "प्राकृतिक स्रोत साधन" भन्नाले जल, जमिन, जंगल, वन्यजन्तु, खनिज, जैविक विविधता आदि जस्ता प्राकृतिक रूपमा प्राप्त श्रोत साधनलाई सम्झनु पर्छ।

(ङ) "परम्परागत रूपमा संरक्षण, भोगचलन" भन्नाले पुस्तौ–पुस्तादेखि परम्परागत ज्ञान, सीप र विधिबाट वनको व्यवस्थापन, संरक्षण, विकास तथा त्यस्तो वनबाट प्राप्त हुने वन पैदावारहरूको सदुपयोग वा भोगचलनको निरन्तरतालाई सम्झनु पर्छ।

(च) "वन अधिकार" भन्नाले यस विधयेकमा उल्लेखित वन सम्बन्धी अधिकारलाई सम्झनु पर्छ।

(छ) "वन परिषद" भन्नाले यस विधयेक बमोजिम गठन हुने वन परिषदलाई सम्झनु पर्छ।

(ज) "स्थानीय समुदाय" भन्नाले वन क्षेत्रसंग सीमाना जोडिएको वा वन क्षेत्रबाट आश्रित एवं लाभान्वित आदिवासी जनजाति, महिला, दलित, अल्पसंख्यक लगायतका स्थानीय समुदायमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण समुदायलाई सम्झनु पर्छ।

(झ) "अन्य समुदाय" भन्नाले सामुदायिक वनबाट प्राप्त हुने वनपैदवार आफ्नो घर परिवारको जीविकोपार्जनको लागि कुनै न कुनै रुपले सदुपयोग गर्दै आईरहेको, वन पैदवारको लागि त्यस्तो वनक्षेत्रबाट आश्रित एवं लाभान्वित भौगोलिक रूपमा वन क्षेत्रदेखि टाढा रहेको घर, परिवार र समुदायलाई सम्झनु पर्दछ।

CamScanner

(ञ) "वन क्षेत्र" भन्नाले निजी स्वामित्वको हक भोगको र प्रचलित कानूनले अन्यथा व्यवस्था गरेको वाहेकको वन सिमाना लगाइएको वा नलगाइएको वनले घेरिएको वा वनभित्र रहेको घाँसे मैदान, नांङ्गो पहाड, बाटो, पोखरी, ताल तलैया, सिमसार, नदी, खोलानाला, बगरले ओगटेको क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।

(ट) "वन पैदावार" भन्नाले वनमा रहेको वा पाइएको वा वनबाट ल्याइएको काठ, दाउरा, गोल, खैरकच, खोटो, काठको तेल, बोक्रा, लाहा, पिपला, पिपली, वा रुख, पात, फल, फूल, मौवा, चिराइतो, च्याउँ, हर्रो, वर्रो, हात्तीवार, गजवार, वनक्षेत्र भित्र लगाइएका अलैची, अम्रीसो, पाखनवेद, ठूलोओखती लगायत सबै प्रकारका जङ्गली जडिबुटी, वनस्पति तथा तीनका विभिन्न भाग वा अङ्ग, वा चट्टान, माटो, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, वा पशुपन्छी, वन्यजन्तु र पशुपन्छी वा वन्यजन्तुको ओखेटोपहार सम्झनु पर्छ ।

(ठ) "सामुदायिक वन" भन्नाले समुदायद्धारा व्यवस्थापन गरेको वन लगायत कबुलियती वन, धार्मिक, परम्परागत विधिबाट संरक्षण र व्यवस्थापन गर्दै आएको वन र अन्य समुदायमा आधारित वन समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

(ड) "पारिवारिक निजी वन" भन्नाले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गामा पारिवारिक तथा निजी स्वामित्वको जग्गामा पारिवारिक तथा निजी तवरले संरक्षण र व्यवस्थापन गर्दै आएको वनलाई सम्झनु पर्छ ।

(ढ) "सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह" भन्नाले सामुदायिक वनको संरक्षण, व्यवस्थापन, भोगचलन र प्रयोगको लागि सम्बन्धित वनक्षेत्रबाट आश्रित एवं लाभान्वित आदिवासी जनजाति, महिला, दलित, अल्पसंख्यक लगायतका स्थानीय समुदायमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण वर्ग, लिङ्ग, जाति र घरधुरीको अनिवार्य प्रतिनिधित्व हुने गरी गठन हुने उपभोक्ता समुहलाई सम्झनु पर्छ ।

(ण) "सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति" भन्नाले समुदायिक वन उपभोक्ता समुहको साधारण सभाले चयन गरेको कार्य समितिलाई जनाउने छ ।

(त) "वन श्रोत" भन्नाले कुनै पनि व्यवहारिक, व्यावसायिक, सामाजिक, धार्मिक, मनोरञ्जन, शैक्षिक, निर्वाहमुखी, सामुदायिक वनमा रहेको वनस्पति, जीव, र अन्य सुक्ष्म जीवहरू लगायत माथि तोकिएको वन क्षेत्रमा रहेको अन्य सम्भावित मानवीय प्रयोगमा आउने वनश्रोत समेतलाई जनाउने छ ।

(थ) "उद्योग" भन्नाले यस विधयेक बमोजिम वन वा वन पैदावारमा आधारित उत्पादन मुलक व्यवसाय भन्ने सम्झनु पर्छ ।

(द) "सम्बन्धित अधिकारी" भन्नाले मेलम्ची नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ध) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस विधयेक अन्तर्गत बनेको नियमहरूमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

(न) "नगरपालिका" भन्नाले मेलम्ची नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछायो शब्दले नगरकार्यपालिका समेतलाई जनाउछ ।

(प) "नगर प्रमुख" भन्नाले मेलम्ची नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

(फ) "वातावरणीय परिक्षण" भन्नाले प्रचलित कानुन बमोजिम गरिने संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्झनु पर्छ ।

ब) "वातावरणीय सेवा" भन्नाले वन संरक्षण गरेर पानीका मूहान संरक्षण वापत स्वच्छ पानी, स्वच्छ हावावाट पाईने सेवा सम्झनु पर्छ ।

(भ) "वन ऐन, २०७६" भन्नाले संघीय सरकारद्वारा जारि गरिएको वन ऐन, २०७६ लाई सम्झनु पर्छ ।

(म) "कोष" भन्नाले यस विधयेक बमोजिम खडा गरिएको कोषलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद- २

स्थानीय वनको प्रवर्धन, संरक्षण तथा व्यवस्थापन

३. स्थानीय वन प्रवर्धन तथा विकास गर्ने :-

(१) नगरपालिकाले स्थानीय वन प्रवर्धन र विकास गर्न प्रोत्साहन गर्नेछ ।

CamScanner

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि नगरपालिकाले आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नेछ।

(३) नगरपालिकाले स्थानीय वन प्रवर्धन र विकास गर्न कुनै व्यक्ति, गैरसरकारी वा सामुदायिक संस्था वा सहकारी संस्थासँग तोकिए बमोजिम सहकार्य गर्न सक्नेछ।

(४) नगरपालिकाले स्थानीय वनलाई वातावरण संरक्षण, स्थानीय हरियाली, शहरी सौन्दर्य तथा आय आर्जन वा रोजगारीको माध्यमको रुपमा विकास गर्नु पर्नेछ।

(५) यस विधयेक बमोजिम प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन गरिएको स्थानीय वन राष्ट्रिय वनको अभिन्न अङ्ग हुनेछ।

४. ऐलानी वा पर्ति जग्गामा वन विकास गर्ने :-

(१) नगरपालिकाले नेपाल सरकारको स्वकृति लिई रुख वा बुट्यान नभएको नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको ऐलानी वा पर्ति जग्गामा वृक्षारोपण गरी वा गराई वन विकास गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वन विकास गर्दा वा गराउँदा नगरपालिका आफैले वा स्थानीय/सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह मार्फत वन विकास गर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम विकास गरिएको वनबाट प्राप्त भएको वन पैदावारमा नगरपालिकाले विकास गरेको भए नगरपालिकाको र स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले विकास गरेको भए सम्बन्धित स्थानीय उपभोक्ता समूह वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको अधिकार हुनेछ।

५. सार्वजनिक जग्गामा वन प्रवर्धन र विकास गर्ने :-

१) मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८ को अधिनमा रही नगरपालिकाले वातावरण संरक्षण, सार्वजनिक हित वा सुविधा विचार गरी नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको सार्वजनिक जग्गामा वनको प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि नगरपालिका आफैले वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सहकार्य गर्दा नगरपालिकाले सम्बन्धित समूह वा समुदायका प्रतिधिनिसँग तोकिए बमोजिम सम्झौता गर्नु पर्नेछ।

(४) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन गरेको वनबाट प्राप्त वन पैदावारमा नगरपालिकाको अधिकार हुनेछ र त्यस्तो पैदावारको नगरपालिकाले उपयोग र विक्री वितरण गर्नसक्नेछ।

तर उपदफा (३) बमोजिम सम्झौता गरी वनको प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन गरेको वनबाट प्राप्त वन पैदावारमा तोकिए बमोजिमको अनुपातमा नगरपालिका र स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा स्थानीय समुदायको अधिकार हुनेछ।

६. शहरी वनको प्रवर्धन, विकास तथा व्यवस्थापन :-

(१) नगरपालिकाले शहरी वन प्रवर्धन, विकास वा संरक्षण गर्ने उद्देश्यले देहायका क्षेत्र वा त्यसको आसपासमा वृक्षारोपण गर्न, वन प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहन गर्नेछः

(क) शहरी क्षेत्रको मानव वस्ती क्षेत्र,

(ख) शहरी क्षेत्र वा नगरपालिकाको अन्य क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक सडकको आसपास,

(ग) सार्वजनिक पार्क,

(घ) सार्वजनिक कुलो वा नहर,

(ङ) तोकिएको अन्य क्षेत्र

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि नगरपालिका आफैले वा कुनै वन उपभोक्ता समूह, गैरसरकारी संस्था वा कुनै व्यक्तिसँग सम्झौता गरी साझेदारीमा वन प्रवर्धन, विकास, संरक्षण वा व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ।

(३) यस उपदफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नगरपालिकाले नगर क्षेत्र भित्र कुनै भौतिक संरचना वा भवन निर्माणका लागि नक्सा पारित गर्दा तोकिएको क्षेत्रफल

CamScanner

भन्दा बढी क्षेत्रफल भएको जमीनमा कुनै भवन वा भौतिक संरचना निर्माण गर्दाको बखत तोकिए बमोजिम वृक्षारोपण गरी रुख हुर्काउनुपर्ने गरि शर्त तोक्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम शर्त तोकिएकोमा त्यस्तो शर्तको पालना गर्नु सम्बन्धित भवन वा संरचना व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) उपदफा (३) को प्रावधान कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाले भवन वा भौतिक संरचना निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गर्नुअघि वृक्षरोपण गरी रुख हुर्काउन आवश्यक वृक्षारोपण भए वा नभएको अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

(६) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम वृक्षारोपण गर्ने विरुवाको प्रजाति र किसिम निर्धारण गरी सिफारिस गर्न सक्नेछ र त्यस्तो विरुवा भौतिक संरचनामैत्री हुनुपर्नेछ ।

(७) शहरी वन प्रवर्धन, विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७. हक वा स्वामीत्व प्राप्त नहुने :-

(१) दफा ४, ५ वा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (ख), (ग) र (घ) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नगरपालिकाको अनुमति लिई स्थानीय वन उपभोक्ता समूह, गैरसरकारी संस्था, स्थानीय समुदाय वा कुनै व्यक्तिले ऐलानी, पर्ति वा सार्वजनिक जग्गामा वृक्षारोपण गरी वन विकास गरेको कारणले मात्र त्यस्तो जग्गामा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह, संस्था वा समूह वा त्यसका कुनै सदस्य वा त्यस्तो व्यक्तिको कुनै किसिमको हक, स्वामीत्व वा मोहियानी हक प्राप्त हुने छैन ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित जग्गा यस विधयेकको प्रतिकूल हुने गरी दान, वकस वा धितो बन्धक दिन वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह, गैरकारी संस्था वा समुदाय, सदस्यहरु, त्यस्तो व्यक्ति वा निजका हकवालाहरु बीच अंश भागवण्डा लाग्ने छैन ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले त्यस्तो जग्गामा उत्पादन गर्ने वा गरेको वन पैदावारलाई धितो बन्धक राखी ऋण लिन वा वन पैदावार विक्री गर्न वाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

८. भोगचलन र उपयोगको अधिकार प्राप्त गर्ने :-

(१) यस विधयेक बमोजिम प्रवर्धन, संरक्षण वा व्यवस्थापन गरेको स्थानीय वनको विकास, दिगो वन व्यवस्थापन र उपयोग गर्ने अधिकार सम्बन्धित नगरपालिका, स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा सम्बन्धित व्यक्तिलाई हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विकास र व्यवस्थापन गरिएको वनबाट लाभ प्राप्त गर्ने अधिकार नगरपालिका, स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा सम्बन्धित व्यक्तिलाई हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रवर्धन, विकास वा व्यवस्थापन भएको स्थानीय वन क्षेत्र स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहलाई करार गरी नगरपालिकाले दिएको भएर त्यस्तो समुदाय वा समूहको मञ्जुरी बिना त्यस्तो वन वा अन्य कुनै प्रयोजनको लागि नगरपालिकाले अन्य व्यक्ति, कम्पनी वा समुदायलाई दिन सक्ने छैन ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिमको वन क्षेत्रमा व्यापक सार्वजनिक हितको लागि स्थानीय समुदायको हितमा असर नपर्ने गरी स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहसँग परामर्श गरी नगरपालिकाले अन्य सार्वजनिक प्रयोगमा ल्याउन उपदफा (३) को व्यवस्थाले कुनै वाधा पुगेको मानिने छैन ।

(५) नगरपालिकाले उपदफा (३) बमोजिम अन्य प्रयोजनको लागि स्थानीय वन प्रयोगमा ल्याउँदा सम्बन्धित समुदाय वा समूहलाई कुनै हानि नोक्सानी हुन नदिनका लागि क्षति न्यूनीकरणका उचित उपायहरुको अवलम्वन गर्नु पर्नेछ ।

९. स्थानीय समुदायको सहमति लिनुपर्ने :-

(१) नगरपालिकाले स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापनमा रहेको स्थानीय वनको सम्बन्धमा देहायका कुनै निर्णय गर्नुअघि स्थानीय समुदाय वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहको सहमति लिनु पर्नेछ ।

(क) स्थानीय वनलाई वनको रूपमा नै संरक्षण र व्यवस्थापनमा निरन्तरता नदिई अन्य कुनै व्यापक सार्वजनिक हितको लागि प्रयोग गर्न,

CamScanner

(ख) यस विधयेक बमोजिम स्थानीय समुदायसँग सम्झौता गरी विकास गरेको वन क्षेत्रमा कुनै काम गर्दा,

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्थानीय समुदाय वा स्थानीय उपभोक्ता समूहबाट सहमति प्राप्त नगरी स्थानीय वनमा कुनै काम कारबाही गरेको कारणले त्यस्तो समुदायलाई कुनै किसिमको हानि नोक्सानी हुन नदिनका लागि उचित उपायहरुको अवलम्वन गर्नु पर्नेछ।

१०. सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व :-

(१) स्थानीय वनसँग सम्वन्धित स्थानीय समुदाय, आदिवासी जनजाति, महिला, दलित, अल्पसंख्यक, अपांग भए यस विधयेक बमोजिमको अधिकार वा वन सम्बन्धी निजहरूको परम्परागत ज्ञान, सीप र जीवनशैलीमा प्रभावित हुने गरी स्थानीय स्तरमा स्थानीय नीति, कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा त्यस्तो समुदायसँग परामर्श गरी निजहरुलाई सहभागी गराउनुपर्नेछ।

(२) समुदायमा आधारित वनको स्थानीय उपभोक्ता समिति गठन गर्दा उपलब्ध भएसम्म आदिवासी जनजाति, महिला, दलित, अल्पसंख्यक, अपांग, सीमान्तकृत समुदायको समावेशी सिद्धान्तका आधारमा प्रतिनिधित्व गर्न पाउने अधिकार नगरपालिकाले सम्मान गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रतिनिधित्व गराउदा समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा निर्णायक तह (पदाधिकारी) मा सबै समुदायका महिलाको प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तिमा पचास प्रतिशत स्थान महिलाको प्रतिनिधित्वको लागि सुनिश्चित गराउनुपर्ने छ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागिता सुनिश्चित गर्दा स्थानीय समुदायको गरिब, बिपन्न, दलित, अपांग वा अल्पसंख्यक समुदायको उचित प्रतिनिधित्व हुन नसकेमा स्थानीय समुदायको आवश्यकताका आधारमा त्यस्तो समुदायलाई विशेष संरक्षण सहित प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्नुपर्ने छ।

(५) "वन विधयेक, २०७६" तथा सो अन्तर्गत बनेको नियमावलीको अधीनमा रही सामुदायिक वनको साधारण सभा आयोजना गर्दा सम्पूर्ण वन उपभोक्ता र विशेष गरि विपन्न, अपांग, महिला, सीमान्तकृत तथा दलित उपभोक्ताहरूको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित हुने

गरी साधारण सभामा कम्तिमा पनि पचास प्रतिशत विपन्न, महिला, दलितहरूको सहभागिता हुने वातावरण सम्बन्धित सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले तयार गर्नु पर्नेछ।

(६) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम समावेशी प्रतिनिधित्व सुनिश्चित भए वा नभएको प्रत्येक वर्ष तोकिए बमोजिम अनुगमन गर्नुपर्नेछ र सुनिश्चित नभएको पाइएमा सुनिश्चित गर्न सम्बन्धित वन उपभोक्ता समूहलाई निर्देशन दिनुपर्नेछ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम दिएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको कर्तव्य हुनेछ।

परिच्छेद ३

सामुदायिक वनको अनुगमन

११. सामुदायिक वनमा उपभोक्ताको अधिकार :-

(१) "वन विधयेक, २०७६" तथा त्यस अन्तर्गत बनेको नियमको अधिनमा रही सो विधयेक अन्तर्गत सामुहिक हितका लागि वनको प्रवर्धन, संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्न गठन भएको सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले सामुदायिक वनमा देहाय अधिकारहरू प्राप्त गर्नेछः

(क) स्थानीय समुदायका सदस्यको भेला गराई आफ्नो क्षेत्रको वनको दीगो व्यवस्थापन, जैविक विविधताको संरक्षण, संम्बद्धन र उपयोग गर्नका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह गठन गर्ने,

(ख) सामुदायिक वन क्षेत्रमा रहेको प्राकृतिक श्रोत साधनको विकास, संरक्षण, व्यवस्थापन, र दिगो उपयोग गर्ने,

(ग) वन क्षेत्रमा रहेको खानेपानी तथा सिंचाईको मुहान, वनपैदावारहरू संरक्षण र उपभोग गर्ने,

(घ) सामुदायिक वनबाट प्राप्त वन पैदावार मध्ये समूहका सदस्यहरुको आधारभूत आवश्यकता पूरा गरी बढी भएका वन पैदावारको स्वतन्त्र रूपमा मूल्य निर्धारण गरी बिक्री वितरण गर्ने,

CamScanner

संरक्षण, प्रवर्धन र व्यवस्थापनमा पुर्याउने योगदान र वनबाट प्राप्त लाभको आधारमा देहायका अधिकार प्राप्त गर्न सक्नेछः

(क) सामुदायिक वनबाट वनपैदावार सहुलियत दरमा खरिद गर्ने,

(ख) सामुदायिक वनबाट प्राप्त लाभ न्यायोचित ढंगबाट तोकिए बमोजिम प्राप्त गर्ने।

(ग) वन क्षेत्रभित्र रहेको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र धार्मिक सम्पदाहरूको उपभोग गर्न पाउने,

(३) उपदफा (१) वा (२) मा लेखिएका अधिकारका अतिरिक्त स्थानीय परिवेश अनुसार कुनै बिशिष्ट अधिकार कुनै बिशेष समुदाय वा समूहलाई दिनुपर्ने देखिएमा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको साधारण सभाबाट त्यस्तो अधिकारको सूचि तयार गर्नुपर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम सूचीमा उल्लिखित अधिकारका सम्बन्धमा सम्बन्धित नगरपालिका र डिभिजन वन कार्यालयलाई लिखित जानकारी दिनुपर्नेछ।

१३. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको जिम्मेवारी :-

(१) वन विधयेक, २०७६ तथा सो अन्तर्गत वनेको नियमावली, यो विधयेक र यस विधयेक अन्तर्गत बनेको नियमावली वा निर्देशिकाको अधीनमा रही स्थानीय सामुदायिक वनलाई वातावरणीय रूपमा दिगो व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको हुनेछ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि यस विधयेक, नियमावली र सम्बन्धित तहबाट जारी गरेको निर्देशिकाको अधिनमा रहि सामुदायिक वन व्यवस्थापन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको हुनेछ।

(३) सामुदायिक वन व्यवस्थापनमा स्थानीय समुदायको पूर्ण वा अधिकतम (व्यक्तिगत, घरधुरी, सामुहिक, समानुपातिक समावेशी) रूपमा सहभागिता गराउने जिम्मेवारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको हुनेछ।

(४) सामुदायिक वन श्रोतको पारदर्शी, उत्तरदायी ढंगले व्यवस्थापन गर्ने सुनिश्चित गर्ने उत्तरदायित्व उपभोक्ता समुहको हुनेछ।

१४. सामुदायिक वनको व्यवस्थापन :-

(१) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले सामुदायिक वन व्यवस्थापन कार्ययोजना अनुरुप सामुदायिक वन श्रोतको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी त्यसको व्यवस्थापन बनाई नगरपालिकामा तोकिए बमोजिम आवधिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) स्थानीय समुदायबाट व्यवस्थापन गरिएको सामुदायिक वनश्रोतको आय र अन्य लाभबाट सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको साधारण सभा र साधारणसभाले कार्य समितिलाई समुदायको विकासमा योगदान गरेको छ भन्ने सुनिश्चितता दिने जिम्मेवारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको हुनेछ।

(३) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले दिगो वन व्यवस्थापन गरी वन पैदावा रको उत्पादनमा वृद्धि ल्याउन चरिचरन, आगलागी, चोरी कटानी, अतिक्रमण आदिबाट सामुदायिक वनलाई जोगाई सामुदायिक वन संरक्षण गर्नुपर्ने छ।

(४) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले सामुदायिक वन क्षेत्रको झाडी सफाई र खाली ठाउँमा वृक्षारोपण गर्ने, सम्बृद्धि वृक्षरोपण गर्ने, प्राकृतिक पुनरुत्पादनको व्यवस्थापन गर्ने, उपयुक्तवन सम्बर्धन प्रणाली (एक्ल्याउने, बाक्लो वनपत्ल्याउने, रोग लागेका तथा सुकेका रुखहरू हटाउने जस्ता कार्य) कार्यान्वयन गरी सामुदायिक संबद्धन गर्नुपर्नेछ।

(५) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले यस विधयेक बमोजिम स्थानीय सामुदायिक वनको व्यवस्थापन तथा उपयोग गर्दा स्थानीय समुदाय तथा आदिवासी जनजाति समुदायको परपम्परागत ज्ञान, सीप, अभ्यास आदिको संरक्षण गर्नुपर्नेछ।

(६) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले स्थानीय सामुदायिक वनको प्रवर्धन, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्दा जैविक विविधताको सम्बन्धमा स्थानीय समुदाय वा आदिवासी जनजाति समुदायको सामूहिक रुपमा रहेको परम्पारागत ज्ञान, सीप, अभ्यास आदिको पहिचान, अभिलेखीकरण तथा संरक्षण गर्नुपर्ने छ।

CamScanner

(७) कार्यपालिकाले उपदफा (६) बमोजिम परम्परागत ज्ञान, सीप, अभ्यासलाई संरक्षण र जीवन्तता दिंदै भावी पुस्तामा हस्तान्तण गर्नका लागि सम्वन्धित परम्परागत संस्था वा स्थानीय समुदाय संगको सहकार्यमा विशेष योजना बनाई कार्यन्वयन गर्नुपर्नेछ।

१५.सामुदायिक वनबाट प्राप्त लाभको बाँडफाड सम्बन्धी व्यवस्था :-

(१) सामुदायिक वनबाट प्राप्त वन पैदावार उपयोग तथा विक्री वितरणबाट प्राप्त हुने लाभको बाँडफाड देहाय बमोजिम गरिने छ।

(क) विपन्न, पिछडिएका, दलित, सीमान्तकृत, अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा एकल महिला विकासको क्षेत्रमा ४० प्रतिशत

(ख) सामाजिक विकास तथा वन विकासको क्षेत्रमा ५० प्रतिशत

(ग) नगरपालिकाको संचित कोषमा जम्मा गर्ने १० प्रतिशत

(२) सामुदायिक वनको वनपैदावार बिक्री वितरण तथा वनश्रोतबाट प्राप्त रकमको विवरण र उपदफा (१) वमोजिम लाभको वाँडफाँडको विवरण तथा वितरण सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको साधारण सभामा पेश गरी पारित गराउनु पर्ने छ।

१६. सामुदायिक वन फिर्ता गर्दा नगरपालिकाको सिफारिस आवश्यक हुने :-

(१) वन विधयेक, २०७६ बमोजिम हस्तान्तरण भई समुदायले प्राप्त गरेको सामुदायिक वन र त्यस्तो सामुदायिक वन क्षेत्रको उपयोगको अधिकार फिर्ता गर्दा नगरपालिकाको सिफारिस बमोजिम गर्नुपर्नेछ।

तर, देहायको कार्य गरेमा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहलाई सचेत बनाई त्यस्तो कार्य नगर्न वा नगराउन नगरपालिकाले पहिलोपटक आवश्यक निर्देशन दिने वा त्यस सम्बन्धमा आवश्यक

कारबाही गर्न सक्नेछः

(क) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले प्रचलित कानूनले निषेध गरेको कार्य गरेमा,

(ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहले वन व्यस्थापन कार्य योजना बमोजिम कार्य सञ्चालन गर्न नसकेमा,

(ग) सामुदायिक वनको वा स्तविक हैसियत खस्कने वा वन संरक्षणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल असर पर्ने कुनै कार्य गरेमा,

(घ) "वन विधयेक, २०७६" , त्यस अन्तर्गत वनेको नियमावली वा यस विधयेक विपरित कार्य गरेमा।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वन उपभोक्ता समूहलाई सचेत गराउदा वा आवश्यक कारबाही गर्दा सफाई पेश गर्ने उचित मौका दिइनेछ।

(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारी, सदस्य वा अन्य कुनै व्यक्तिले समुदायको हितको नाममा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको विधान, कार्ययोजना र समुदायको हितबिपरित कुनै काम कारबाही गरेमा त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा व्यक्तिलाई उपभोक्ता समुहको विधान, नियम वा आचरण संहिता बमोजिम कारबाही गर्न सकिनेछ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीले वन विधयेक, २०७६ तथा यो विधयेक विपरित कार्य गरेमा वा डिभिजन वन कार्यालयसँग भएको सम्झौता विपरित कार्य गरेमा उदफा (२) बमोजिमको कार्यविधि पूरा गरी त्यस्तो वन फिर्ता गर्न सकिनेछ।

१७. सामुदायिक वनको अनुगमन :-

(१)वन विधयेक, २०७६ को अधीनमा रही नगरपालिका क्षेत्रको प्रत्येक वर्ष तोकिएको अवधि भित्र सामुदायिक वनको अनुगमन नगरपालिकाले गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन गर्दा वन विधयेक, २०७६ तथा सो विधयेक अन्तर्गत बनेको नियमावली बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन गर्दा नगरपालिकाले देहायका विषयको अनुगमन गर्नुपर्नेछः

CamScanner

(क) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले सम्झौता गरी प्राप्त गरेको स्थानीय सामुदायिक वनको वन विधयेक, २०७६ वा सम्झौताका शर्त पालन गरे वा नगरेको,

(ख) स्थानीय सामुदायिक वनको प्रवर्धन, संरक्षण, व्यवस्थापन र दीगो उपयोगका लागि आवश्यक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरे वा नगरेको,

(ग) स्थानीय सामुदायिक वनबाट वन पैदावार प्राप्त गर्दा स्थानीय वनको उल्लेख्य क्षति पुर्याएको वा नपुर्याएको,

(घ) स्थानीय सामुदायिक वनबाट प्राप्त लाभ वन विधयेक, २०७६ तथा यस विधयेक बमोजिम न्यायोचित रुपमा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका सदस्यहरु बीच बाँडफाड गरे वा नगरेको।

(४) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम अनुगमन गर्दा नगरपालिकाका पदाधिकारी दफा ३१ बमोजिमको परिषदका सदस्य, सम्बन्धित क्षेत्रको विशेषज्ञ, नगरपालिकाका कर्मचारी आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित सामुदायिक वनको स्थलगत भ्रमण गर्न सक्नेछन्।

(५) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम सामुदायिक वनको अनुगमन गर्दा सम्बन्धित वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारीबाट आवश्यक कागजात, लिखत, खाता, विद्युतीय अभिलेख माग गर्नसक्नेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम माग गरेको विवरण उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित वन उपभोक्ता समूहको कर्तव्य हुनेछ।

(७) नगरपालिकाले उपदफा (१) बमोजिम गरेको अनुगमनको प्रतिवेदन तथा सुझाव. आवश्यकता अनुसार प्रदेश सरकार र डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद– ३

स्थानीय वनमा आधारित स्थानीय उद्योग तथा रोजागरी

१८. वनमा आधारित उद्यम विकास :- १) स्थानीय समुदाय वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह वा नगरपालिका आफैले वा निजी क्षेत्रसंग सम्झौता गरी वा तेस्रो पक्षसंग सम्झौता गरि

स्थानीय वनबाट प्राप्त वन पैदावारमा आधारित उद्योग सञ्चालन गरी व्यवसायिक रूपमा उत्पादन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको निजी वनबाट पनि उपदफा (१) बमोजिमको उद्योग सञ्चालन गर्न सकिने छ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम वनमा आधारित उद्योगले स्थानीय वन वा निजी वन क्षेत्रको काठजन्य, पानीजन्य वा गैर काठजन्य, जडिबुटीजन्य, वन्यजन्तुको पालन लगायत अन्य वन पैदावार वा वन्यजन्तुमा आधारित उत्पादनहरू व्यावसायीक रूपमा गर्ने र त्यस्तो उत्पादन बिक्रि बितरण गर्न सक्नेछन्।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिमको वनमा कसैलाई उद्योग संचालन गर्नको लागि अनुमति दिँदा प्रतिस्पर्धात्मक आधारमा स्थानीय समुदायका सदस्यले प्रत्यक्ष रूपमा लाभ प्राप्त गर्ने गरी दिनु पर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम उद्यम संचालन गर्नको लागि कुनै व्यक्ति छनोट गर्दा समुदाय भित्रकै व्यक्ति, कम्पनी वा संस्थालाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

(६) नगरपालिकाले वन उद्यम विकासमा परम्परागत ज्ञान सीपलाई प्राथामिकता दिई परम्परागत संस्था र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह लगायत समुदायमा आधारित वन समुदायको प्राविधिक, व्यवस्थापकीय र संस्थागत क्षमता विकासमा प्राथमिकता दिनुपर्नेछ।

(७) स्थानीय समुदाय र आदिवासी जनजाति समुदायमा रहेको वनजन्य, जडिबुटी तथा वनस्पति उद्यम विकास सम्बन्धी परम्परागत ज्ञान, सीप र अभ्यासलाई आधुनिक प्रविधिसंग संयोजन गरी उन्नत प्रकारको ज्ञान, सीप र उत्पादनका लागि उपयुक्त वातावरण निर्माण गर्न नगरपालिकाले आवश्यक नीतिगत, संरचनागत वा प्रक्रियागत उपाय अवलम्बन गर्नेछ।

(८) यस दफा बमोजिम वन पैदाबारमा आधारित उद्यम विकास गर्दा नगरक्षेत्रमा बसोबास गर्ने विपन्न व्यक्तिलाई आयमुलक उद्यम विकास कार्यक्रममा आकर्षण गराई आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

CamScanner

१९. प्राविधिक प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने :- (१) नगरपालिकाले नगर क्षेत्र भित्रका स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका सदस्यको परिवारका सदस्य वा स्थानीय वन प्रवर्धन, विकास तथा संरक्षणमा संलग्न व्यक्तिका परिवारका सदस्यलाई वृक्षारोपण, नदी वा खोला बगरमा वन संरक्षण वा व्यवस्थापन वा वनमा आधारित उद्योग सञ्चालन सम्बन्धी विभिन्न किसिमका प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने व्यवस्था गराउने छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रशिक्षण गराउँदा तोकिएको रकम भन्दा वार्षिक कम रकम आय आर्जन गर्ने विपन्न परिवारका सदस्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

२०. रोजगारी विकास गर्ने :-

(१) नगरपालिकाले स्थानीय वनको विकास गर्दा वा वनपैदावारमा आधारित उद्यम सञ्चालन गर्दा स्थानीय वन उपभोक्ता समूह वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका सदस्य वा निजको परिवारका सदस्यलाई रोजगारी सिर्जना हुनेगरी आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका कार्यक्रममा अन्य कुराको अतिरिक्त तोकिए बमोजिम भन्दा बढी रोजागारी दिने वनमा आधारित उद्योगलाई नगरपालिकाले तोकिए बमोजिमको अनुदान रकम दिने व्यवस्था उल्लेख भएको हुनुपर्नेछ।

२१. सुविधा तथा सहुलियत प्रदान :-

(१) स्थानीय वनबाट प्राप्त वन पैदावारको पचास प्रतिशत भन्दा बढी प्रयोग गरी वस्तु उत्पादन गर्ने नगर क्षेत्रका उद्योगलाई उत्पादित बस्तुमा प्रचलित कानून बमोजिम लाग्ने मूल्य अभिबृद्धि कर वा अन्य जुसुकै संघीय करमा लाग्ने रकम नगरपालिकाले शोध भर्ना गर्नेछ।

(२) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम वन पैदावारमा आधारित उद्यमबाट उत्पादन भएका वस्तु विदेशमा निकाशी गर्ने नगर क्षेत्रमा रहेका उद्योगलाई संघीय कानून बमोजिम प्राप्त हुने निकाशी अनुदान रकममा दश प्रतिशतसम्म थप अनुदान दिन सक्नेछ।

२२. वन क्षेत्रमा फलफूल वा तरकारी खेति गराउन सक्ने :-

(१) नगरपालिकाले नेपाल सरकारको स्वीकृति लिई नदी, खोलाको किनार (नदी उकास क्षेत्र) वा वगर क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरी वन प्रवर्धन, विकास तथा संरक्षण गर्दा वृक्षारोपण भएको विरुवा वा रुखलाई प्रतिकूल असर नपर्ने गरी क्विवी, खरबुजा, स्ट्रवेरी, भूईस्याउ, कन्दमूल वा त्यस्तै प्रकृतिका अन्य मौसमी फलफूल वा अल्पकालीन समयमा नै उत्पादन दिनसक्ने वा विभिन्न किसिमका तरकारी, साग, सब्जी वा जडिबुटी उत्पादन गर्न स्थानीय समुदायलाई प्रोत्साहन गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम फलफूल वा तरकारी खेती गराउन प्रोत्साहन गर्दा सम्बन्धित स्थानीय समुदायका सदस्य वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहसँग तोकिएका शर्त पालना गर्ने गरी प्रत्येक वर्ष नगरपालिकाले सम्झौता गर्नु पर्नेछ।

(३) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम सम्झौता गरी फलफूल वा तरकारी खेती गर्ने स्थानीय समुदायका सदस्य वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहलाई आवश्यक प्राविधिक ज्ञान र पहिलो वर्षका लागि आवश्यक वीउ वा बेर्ना वापत तोकिए बमोजिमको रकम अनुदान उपलब्ध गराउने छ।

(४) नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम स्थानीय समुदायका सदस्य वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले उत्पादन गरी विक्री गरेको फलफूल वा तरकारीको विवरण राख्ने छ र फलफूल वा तरकारी उत्पादन गर्ने स्थानीय समुदायका प्रत्येक सदस्य वा स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले वार्षिक रुपमा तोकिए बमोजिमको रकम बुझाउनुपर्ने छ।

परिच्छेद ४

स्थानीय वनको नियमन

२३. वन दर्ता तथा हस्तान्तरण सम्बन्धि व्यवस्था :-

(१) नगरपालिकाले नगर क्षेत्र भित्रको स्थानीय वन दर्ता गराइ त्यसको अभिलेख राख्नुपर्नेछ। तर सामुदायिक वन "वन विधयेक, २०७६" बमोजिम दर्ता हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्थानीय वन दर्ता गराउन चाहने व्यक्ति वा समूहले तोकिएको ढाँचामा नगर कार्यपालिकामा निवेदन दिनुपर्ने छ।

CamScanner

(३) उपदफा (२) बमोजिम निवेदन परेमा आवश्यक जाँचबुझ गरी नगर कार्यपालिकाले स्थानीय वन दर्ता गरी सम्बन्धित वन उपभोक्ता समूहलाई तोकिएको ढाँचामा प्रमाणपत्र दिनेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम सामुदायिक वन दर्ताको लागि रित पूर्वक निवेदन प्राप्त भएमा आवश्यक सिफारिस नगराकार्यपालिकाले उपलब्ध गराउने छ।

२४. सार्वजनिक जगामा वन विकास सम्वन्धी व्यवस्था :-

(१) कार्यपालिकाले प्रचलित कानुन तथा यस विधयेकको अधीनमा रही सार्वजनिक जग्गामा वनको विकास, संरक्षण, व्यवस्थापन गर्न र वन पैदावारको उपयोग तथा विक्री वितरण, संरक्षण, व्यवस्थापन गर्न र वन पैदावरको उपयोग तथा विक्रि वितरण गर्न सक्ने गरी स्थानीय वन दर्ता गर्नुपर्ने छ।

(२) नगर कार्यपालिकाले नगर क्षेत्रभित्रको खुला क्षेत्रमा विकास गरेको वनको व्यवस्थापन देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः–

(क) आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेको खुला, खर्क वा सार्वजजिक क्षेत्रको संरक्षण, प्रवद्र्धन तथा अभिलेखीकरण गर्ने।

(ख) आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेको खुल्ला वा सार्वजनिक क्षेत्रमा प्रचलित कानून प्रतिकूल नहुने गरी वृक्षारोपण, सम्भार र व्यस्थापन गर्ने।

(३) नगर कार्यकापालिकाले स्थानीय वन संरक्षण र व्यवस्थापन गर्दा आफ्नो सिमानाभित्रको जलाधार क्षेत्रको समेत संरक्षण गर्नुपर्नेछ।

(४) नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका जलाधारको संरक्षण गर्नु नगरपालिका, वनसँग सम्बन्धित परम्परागत संस्था, स्थानीय समुदाय, स्थानीय बासिन्दा र सम्बन्धित निकायको कर्तब्य हुनेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम संरक्षण गर्दा नगर कार्यपालिकाले संघीय वा प्रदेश कानुन वा त्यस अन्तर्गतका मापदण्डको अधीनमा रही कार्यविधि बनाई स्थानीय समुदाय मार्फत नगरपालिका भित्रको जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने छ।

(६) नगर क्षेत्रमा रहेको खानेपानीको मुहानको पहिचान, अभिलेखीकरण, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित नगर कार्यपालिका हुनेछ।

२५. स्थानीय वन उपभोक्ता समूहको दर्ता :-

(१) स्थानीय समुदायले यस विधयेक बमोजिम प्रयोग गर्ने अधिकार व्यवहारमा कार्यान्वयन गर्न स्थानीय वन उपभोक्ता समूह गठन गर्न सक्नेछन्।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन गरिएको उपभोक्ता समूहलाई दर्ता गराउन उपभोक्ताको विधान सहित नगरकार्यपालिका समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्ने छ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन पेश भएमा नगर कार्यपालिकाले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो उपभोक्ता समूहलाई तोकिए बमोजिम दर्ता गरी दर्ता प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम सूचिकृत भएका समूहलाई नगरपालिकाले प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्नेछ।

२६. स्थानीय वन उपभोक्ता समूह संगठित संस्था रहने :-

(१) स्थानीय वन उपभोक्ता समूह अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछन्।

(२) स्थानीय वन उपभोक्ता समूहको छुट्टै छाप हुनेछ।

(३) स्थानीय उपभोक्ता समूहको आफ्नौ टाँचा हुनेछ।

(४) स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले व्यक्ति सरह चलअचल सम्पत्ती प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेचविखन गर्न वा अन्य किसिमको बन्दोवस्त गर्न पाउनेछ।

(५) स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले व्यक्ति सरह नालिस उजुर गर्न र सो उपर पनि सोही नाम बाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ।

(६) स्थानीय वन उपभोक्ता समूहले व्यक्ति सरह करार गर्न र करार बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न र दायित्व निर्वाह गर्नसक्ने छ।

CamScanner

२७. स्थानीय वन उपभोक्ता समूहको कोष :- (१) स्थानीय वन उपभोक्ता १) उपभोक्ता समूहको आफ्नो एउटा छुट्टै चालु खर्च कोष हुनेछ। चालु खर्च कोषमा देहायका रकम जम्मा हुनेछ।

(क) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,

(ख) कुनै व्यक्ति वा संस्थाबाट प्राप्त अनुदान, सहायता वा दान दातव्य रकम,

(ग) वन पैदावार (जैविक विविधता) को विक्रिवितरणबाट प्राप्त रकम,

(घ) उद्योग तथा पर्यापर्यटन सञ्चालनबाट प्राप्त रकम,

(ङ) जरिवानाबाट प्राप्त,

(च) उपदफा (३) र (५) बमोजिम अक्षय कोषको कुल व्याजको ८)५ बापत प्राप्त हुने रकम,

(छ) कानुन वमोजिम अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम।

(२) उपभोक्ता समूहको तर्फबाट कानुन बमोजिम गरिने संचालन वा चालु वा पूंजीगत खर्च उपदफा (१) बमोजिमको चालु कोषबाट गरिने छ।

(३) कानुनमा वा श्रोत अनुसार स्पष्ट तोकिएर खर्च गर्ने भनिएको शिर्षकका रकमहरु बाहेकको रकमबाट उपभोक्ता समुह अन्तर्गत कहिल्यै खर्च गर्न नसकिने गरि वन विकास उपभोक्ता अक्षय कोष स्थापना गर्नु पर्नेछ छ।

(४) वन विकास उपभोक्ता अक्षय कोष स्थापना तथा वृदि गर्न नगरपालिकाले एक पटक बिउ पुँजी रकम अनुदान स्वरूप उपभोक्ता समूहको आर्थिक अवस्था हेरी उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(५) वनको समुचित विकास गर्नको लागि वन विकास उपभोक्ता समुह अक्षय कोषको रकम स्वतन्त्र सुचनाको प्रतिस्पर्धाको आधारमा धेरै व्याज प्राप्त हुने बैकमा जम्मा गर्नु पर्नेछ र अक्षय कोष वापत प्राप्त हुने वार्षिक व्याज रकमको २५ रकम पुन वन विकास उपभोक्ता अक्षय कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ र बाकि ८५ रकम तोकिए बमोजिम कार्यक्रम बनाई वन विकास सम्बन्धि कार्यक्रममा खर्च गर्न सकिने गरि उपदफा १ (च) बमोजिमको चालु खर्च कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(६) उपदफा १ बमोजिम चालु खर्च कोषको रकम वन विकास कार्यक्रममा उपयोग गर्नु पर्नेछ।

(७) उपदफा १ बमोजिमको चालु खर्च कोष र अक्षय कोषको नियमानुसार सामाजिक परिक्षण र सार्वजनिक लेखा परिक्षण गर्नु पर्नेछ।

(८) चालु खर्च कोष तथा अक्षय कोषको नियमानुसार लेखापरिक्षण गर्नु पर्नेछ।

(९) कुनै कारण उपभोक्ता समुह पूर्ण रुपमा विघटन हुने वा उपदफा १ बमोजिमको अक्षय कोष वेवारिसे हुन सक्ने अवस्था सिर्जना भएमा उक्त अक्षयकोष स्वत मेलम्ची नगरपालिकाको स्वामित्वमा आउने छ।

(१०) उपदफा १ बमोजिमको चालु खर्च तथा अक्षय कोष संचालन तथा खाता सञ्चालन वैक खाता मार्फत गरिने छ।

(११) उपदफा १ बमोजिमको चालु खर्च तथा अक्षय कोष संचालन तथा वैक खाता उपभोक्ता समुहको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुने छ।

(१२) उपदफा १ बमोजिमको चालु खर्च तथा अक्षय कोष संचालन तथा खाता संचालन सम्बन्धि अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२८. प्रतिवेदन दिनुपर्ने :-

(१) सामुदायीक वन उपभोक्ता समूह, स्थानीय वन उपभोक्ता समुह, कवुलियति वन उपभोक्ता समूहहरु, धार्मिक वन, पारिवारिक नीजि वनहरु समेतले प्रत्येक वर्ष आर्थिक वर्ष समाप्त भएको दुई महिना भित्र तोकिए बमोजिम आर्थिक विवरण तथा सामुदायिक वन वा स्थानीय वनको स्थिति समेत खुलाई आफ्नो क्रियाकलापको वार्षिक प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद ६
निजी वन

२९. निजी वन दर्ता :- (१) आफ्नो निजी स्वामीत्वको जग्गामा वनको प्रवर्धन, विकास, संरक्षण, उपयोग र व्यवस्थापन गर्न तथा स्वतन्त्र रुपले वन पैदावारको मूल्य निर्धारण गर्ने

CamScanner

गरी विक्री वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि नगरपालिका क्षेत्रका निजी वन दर्ता गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले डिभिजन वन कार्यालय वा सब डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिस सहित तोकिए बमोजिमको ढाँचामा नगरकार्यपालिकामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिएमा नगर कार्यपालिकाले तोकिए बमोजिम जाँचबुझ गरी निजी वन दर्ता गर्न उपयुक्त हुने देखिएमा वन विधयेक, २०७६ को प्रतिकूल नहुने गरी निजी वन दर्ता गरी तोकिए बमोजिमको ढाँचामा दर्ता प्रमाण पत्र दिनेछ।

(३) वनलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेः दफा (२) बमोजिम दर्ता भएको निजी वनलाई सम्बन्धित वन धनीको अनुरोध बमोजिम नगरपालिकाले आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

३०. निजी वन पैदावार जग्गाधनीले प्राप्त गर्ने :-

(१) निजी वनमा उत्पादित वन पैदाबार तथा काठ, विरुवा वा गैरकाष्ठ वन पैदावारमा निजी वनधनीको स्वामीत्व र हक हुनेछ।

(२) निजी वनधनीले व्यक्तिगत प्रयोजनका लागि निजी वन क्षेत्र भित्रको काठ कटानी र ओसारपोसार गर्नका लागि नगरपालिकाबाट अनुमती ओसारपसार गर्न।

तर तोकिए बमोजिमका रुख कटान गर्न नगरपालिकाको अनुमति लिनुपर्नेछ।

(३) निजि वन धनीले घरायसी प्रयोजनको हकमा एक स्थानीय तहवाट अर्को स्थानीय तहमा वन पैदावारको संकलन तथा ओसारपसार गर्नु परेमा नगरपालिकाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ। तर व्यवसायिक प्रयोजनको हकमा नगरपालिकाको सिफारिस बमोजिम सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयबाट स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

(४) निजी वनधनीले वनमा आधारित उद्योगहरु स्थापना गर्न चाहेमा नगरपालिकाले त्यस्तो धनीलाई तोकिए बमोजिम अनुमती पत्र दिनेछ।

(५) निजी वनमा परिक्षण गरिएका विरुवाहरु र छिटो छरितो हुर्कने विरुवाहरु वृक्षारोपण गर्न नगरपालिकाले प्रोत्साहन गर्नेछ।

परिच्छेद – ५

नगर वन परिषद सम्बन्धी व्यवस्था

३१. वन परिषदको गठन गर्ने :- यो विधयेकको कार्यान्वयन तथा स्थानीय वन प्रवर्धन, विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत सिफारीस गर्न एक नगर वन परीषद रहनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको परिषदमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष तथा पदाधिकारीहरू रहने छन् :-

(क) नगर प्रमुख – अध्यक्ष

(ख) नगरपालिकाले तोकेको वन तथा वातावरण समितिको प्रतिनिधि – सदस्य १ जना

(ग) नगरपालिकाले तोकेको नगरसभाका सदस्य मध्य कम्तिमा एक महिला सहित सदस्य २ जना

(घ) सामुदायिक वन उपभोक्ता नगर महासंघको प्रतिनिधि– सदस्य १ जना

(ङ) नगर स्तरीय आदिवासी जनजाति महासंघको प्रतिनिधि– सदस्य १ जना

(च) नगर स्तरीय दलित अधिकारको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाको प्रतिनिधि – सदस्य १ जना

(छ) पारिवारिक निजी वनको प्रतिनिधि–सदस्य १ जना

(ज) वनजन्य व्यावसायिक संस्थाका प्रतिनिधि – सदस्य १ जना

(झ) वन अधिकार, वातावरण संरक्षण र वन उपभोक्ताको हकहितसँग सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गरेको व्यक्ति मध्यबाट नगरपालिकाले मनोनीत गरेको न्यूनतम ३ महिला सहित – सदस्य ५ जना

(ञ) नगर प्रमुखले तोकेको वा वन वातावरण शाखा प्रमुख – सदस्य सचिव

तर, नगरपालिकाले मनोनित गर्दा उपदफा (२) को विभिन्न खण्डहरूबाट प्रतिनिधित्व हुन नसकेमा जाति वा समुदायको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने गरी मनोनित गर्नुपर्ने छ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम गठन हुने वन परिषदमा महिलाको सहभागिता न्यूनतम ५) प्रतिशत अनिवार्य गराउनु पर्ने छ।

CamScanner

(४) उपदफा (२) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूको पदावधि निर्वाचित नगर प्रमुखको कार्यकाल रहुन्जेल रहनेछ।

(५) नगर प्रमुखको कार्यकाल समाप्त भए पश्चात उपदफा (२) बमोजिम मनोनित पदाधिकारीहरुको पद स्वत खारेज हुनेछ।

(६) परिषदका पदाधिकारीहरु र कर्मचारीले नगरपालिकाले तोके बमोजिमको सेवा, सुविधा पाउने छन्।

३२. परिषदको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(१) परिषदको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :–

(क) नगर भित्र सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक वनहरुको संरक्षण तथा सम्बद्र्धनमा सहयोग गर्ने,

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको विभिन्न गतिविधिको समन्वय तथा सुधार गर्नको लागि नग्न कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

(ग) सामुदायिक वनको संरक्षण, सम्बद्र्धन तथा सुधारको लागि आवश्यक कार्ययोजना, नीति तथा योजना तयार गरी स्वीकृतिको लागि नगरपालिकामा पेश गर्ने।

(घ) वातावरण तथा जैविक विविधताको संरक्षण, भूक्षय तथा प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रणको माध्यमबाट सामुदायिक बन विकास सम्बन्धी वार्षिक, आवधिक तथा दीर्घकालीन कार्यक्रम तर्जुमा तथा सञ्चालन गर्ने।

(ङ) वनमाथिको पहुँच, स्वामित्व, प्रतिनिधित्व, लाभको बाँडफाड समेतमा अधिकार सहितको वनसम्बन्धी हकहित र अधिकार संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय, प्रादेशिक, संघीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सूचनाहरू अद्यावधिक राख्ने तथा राख्न लगाउने,

(च) स्थानीय समुदाय, आदिवासी, जनजाति, महिला, दलित, अल्पसंख्यक तथा उक्त वनक्षेत्रबाट आश्रित एवम लाभान्वित वनदेखि टाढाका समुदायको वनमाथिको पहुँच, स्वामित्व, प्रतिनिधित्व, लाभको बाँडफाड समेतमा अधिकार सहितको वनसम्बन्धी

अधिकारहरूको अनुगमन गर्ने गराउने र अनुगमन गर्दा देखिएका त्रुटीहरूको सुधार गर्न नगरपालिकालाई सुझाब दिने,

(छ) अन्तर स्थानीय सरकारका बीच वन पैदावार आपूर्ति व्यवस्था मिलाउनका लागि समन्वय गर्ने,

(ज) समुदायद्धारा सञ्चालित कार्यक्रमहरु अनुगमन निरीक्षण तथा पृष्ठपोषण गर्ने,

(झ) समुदायको आन्तरिक सुशासनको लागि आवश्यक सल्लाह, सुझाव र सहयोग गर्ने,

(ञ) सामुदायिक वनको संरक्षणको लागि गस्ती परिचालनको व्यवस्था मिलाउने।

(ट) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने वा गराउने।

३३. परिषदको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि :-

(१) परिषदको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्ने छ।

(२) परिषदको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको कम्तीमा पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा परिषदको बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिने छ।

(३) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा सदस्यहरू मध्यबाट जेष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्ने छ।

(४) परिषदको निर्णय परिषदको अध्यक्षद्धारा प्रमाणित गरिने छ।

(५) परिषदको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

३४. जाँचबुझ र निरीक्षण गर्न सक्ने :-

(१) कुनै व्यक्ति, वन उपभोक्ता समुह, संगठित संस्था, सरकार, सरकारी तह, नीजि वा साझेदारी कम्पनी लगायत कसैले पनि यस विधयेक बिपरित हुनेगरी समुदायको वन अधिकारमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने कार्य गरी रहेको वा यो विधयेक वा यस विधयेक अन्तर्गत बनेको नियम विपरित कामकारवाही भइरहेको छ भन्ने विश्वास हुने मनासिव कारण भएमा वनअधिकार संरक्षण परिषद आफै वा परिषदले तोकेको प्रतिनिधिले आवश्यक जाँचबुझ र निरीक्षण गर्न, गराउन सक्नेछ।

CamScanner

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँचबुझ र निरीक्षणबाट वन अधिकारको हनन सम्बन्धी दोषी देखिएका व्यक्ति, वन उपभोक्ता समुह, संगठित संस्था, सरकार, सरकारी तह, निजी वा साझेदारी कम्पनी लगायतका व्यक्ति वा संस्थालाई प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक कारबाही गर्नको लागि परिषदले नगरपालिकालाई सिफारिस गर्न सक्ने छ।

परिच्छेद–७

प्रतिकूल आचरण र जरिवाना

३५. वन अधिकारमा प्रतिकूल प्रभाव पार्न नहुने :-

(१) कुनै व्यक्ति, स्थानीय वन उपभोक्ता समुह, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह वा अन्य कसैले यस विधयेक विपरित हुनेगरी स्थानीय वन उपभोक्ता वा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको वन सम्बन्धी अधिकारमा प्रतिकूल प्रभाव पार्न हुदैन।

३६. जरिवाना :-

देहायको काम गर्ने वा गराउने व्यक्तिलाई त्यस्तो कामको मात्रा र परिणाम हेरी नगरकार्यपालिकाले देहाय बमोजिम जरिवाना गर्नेछः–

(क) दफा ८, १) वा ११ बमोजिमको अधिकारबाट कसैलाई बञ्चित गराउने वा त्यस्तो अधिकार प्रयोग गर्नबाट रोक लगाउने।

(ख) दफा १७ को उपदफा (५) बमोजिमको विवरण उपलब्ध नगराएमा,

(ग) दफा २३ को उपदफा (२) बमोजिम कसैले स्थानीय वन दर्ता नगरी सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरेमा,

(घ) दफा २८ बमोजिम नगरपालिकामा प्रतिवेदन दाखिला नगरेमा,

(ङ) दफा २९ बमोजिम दर्ता नगराई निजी वन सञ्चालन र व्यवस्थापन गरेमा,

(च) दफा ३५ बमोजिम प्रतिकूल प्रभाव परेमा।

३७. मुद्दा हेर्ने अधिकार :-

(१) यस विधयेक अन्तर्गत सजाय हुने कसुर सम्बन्धी मुद्दा गर्नु पर्ने कारण परेको मितिले ३५ दिनभित्र मर्का पर्ने पक्षले नगरपालिकाको न्यायिक समिति समक्ष मुद्दा दायर गर्न सक्ने छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नगरपालिकाको न्यायिक समितिले यस विधयेक अन्तर्गत कारवाही गर्दा तोकिए वमोजिमको कार्यविधि अपनाउने र अधिकार प्रयोग गर्ने छ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम नगरपालिकाको न्यायिक समितिले गरेको निर्णय चित्त नबुझ्ने पक्षले सो निर्णय थाहा पाएको मितिले पैंतीस दिन भित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्ने छ।

३८. क्षतिपुर्ति भराउन सक्ने :-

(१) यस विधयेक बिपरित कुनै काम गरेको कारणबाट कसैलाई हानी नोक्सानी भएमा सम्बन्धित व्यक्ति वा वन उपभोक्ता समूहले उचित क्षतिपुर्तिका लागि उजुर गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम क्षतिपूर्तिको निमित्त परेको उजुरी उपर छानबिन गरी यस विधयेक बमोजिम वन अधिकार हनन भए वा नभएको र त्यस्तो समूह वा व्यक्तिलाई हानि नोक्सानी पुग्न गएको देखिएमा हानी नोक्सानीको आधारमा हानी नोक्सानी गर्ने पक्षबाट क्षतिपूर्ति बापतको रकम त्यस्तो समूह वा व्यक्तिलाई भराउन सक्नेछ।

परिच्छेद – ८

विविध

३९. सूचिकृत हुनुपर्ने :-

(१) प्रचलित वन ऐन, २०४९ अनुसार दर्ता भएका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु, कवुलियति वन उपभोक्ता समूहहरु, धार्मिक वन, पारिवारिक नीजि वनहरु यो विधयेक प्रारम्भ भएको एक बर्ष भित्र नगरपालिकामा सूचीकृत गरिसक्नु पर्ने छ। त्यस्ता समूहहरुलाई मात्र स्थानीय सरकारले आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने छ

(२) उपदफा १ बमोजिम सूचीकरणका लागि अनिवार्य रुपमा वनको स्वीकृत कार्ययोजना, वार्षिक लेखा परिक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदन सहित तोकिएको ढाँचामा सूचिकृत हुन निवेदन दिनुपर्नेछ।

(३) कसैले सामुदायिक वन क्षेत्रमा सामुदायिक चिडियाखाना, वन्यजन्तुको व्यावसायीक पालन, समुदायको पहुचभन्दा टाढा रहेको वन सामुदायिक संरक्षण क्षेत्र, पर्यापर्यटन कार्यक्रम

CamScanner

जस्ता वनमा आधारित उद्यम वा समुदायमा वन पैदावारजन्य उद्योग संचालन गर्ने, उत्पादन गर्ने, उत्पादित बस्तु वा वनपैदावा र निकासी पैठारी गर्ने र त्यसबाट लाभ प्राप्त गर्न चाहने उपभोक्ता समूहले प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति प्राप्त गरी नगरपालिकामा सूचिकृत गर्नु पर्नेछ।

(४) सामुदायिक वन समुहको दर्ता प्रमाणपत्रका आधारमा सहकारी स्थानीयस्तरका संस्थामार्फत सःमिल वा वन पैदावारमा आधारित अन्य उद्यमहरु दफा बमोजिम दर्ता गराई सञ्चालन सक्नेछन्।

४०. वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन :-

(१) वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकनको हकमा वातावरण संरक्षण विधयेक, २०७६ तथा उक्त विधयेक अनुसारको नियमावलीले तोके अनुसारको प्रभाव मुल्यांकन गराउनु पर्नेछ। यसका साथै देहाय बमोजिमका क्षेत्रहरुमा अनिवार्य रुपमा वातावरणीय अध्ययन गराउनु पर्नेछ।

(क) वनमा रहेका खानि क्षेत्र

(ख) वनमा रहेका जलश्रोत र उर्जा क्षेत्र

(ग) वनमा संचालन हुने औधोगिक व्यवसाय

(घ) विभिन्न प्रजातिका आयातित जंगली जनावरहरु प्रतिस्थापन गर्ने

(ङ) शहरी विकास क्षेत्र

(च) मेलम्ची नगरपालिकाले तोकेका क्षेत्रहरु।

४१. मानव र वन्यजन्तुको द्वन्द्व व्यवस्थापन, क्षतीपूर्ति र राहतको व्यवस्था :-

(१) मानव वन्यजन्तु बिचको द्धन्द व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकाले नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक सहजिकरण गर्ने छ।

(२) मानव वन्यजन्तु द्धन्दबाट जनधन वालीनाली तथा पशु धन, पंक्षी आदिमा हानी नोक्सानी भएमा त्यस बापत राहत र क्षतिपूर्तिको व्यवस्थाका लागि नगरपालिका स्तरमा राहतकोष स्थापना गर्नसक्ने छ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको राहत कोषको परिचालन गर्न तथा पिडीतहरुलाई राहत तथा क्षतीपूर्ती वितरणका लागि आबश्यक मापदण्ड र आधार तोकिए बमोजिम हुनेछ।

४२. लेखा र लेखा परीक्षण :- (१) सामुदायिक वन समुह वा वन संग सम्वन्धित अन्य समूह, सञ्जालहरुले आर्थिक कारोवार अनिवार्य वैक मार्फत गर्नु पर्ने छ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम गरिएको कारोवारको अभिलेख ब्यवस्थापन प्रचलित कानुन वमोजिमको ढाचामा राख्नु पर्ने छ।

(३) वन समूह वा सञ्जालहरुको वार्षिक लेखापरीक्षण अनिवार्य रुपमा दर्तावाला लेखापरीक्षकवाट गराउनु पर्ने छ।

(४) वन समूह वा सञ्जालहरुले लेखापरीक्षण प्रतिवेदन साधारण सभावाट पारित गराई नगरपालिका र अन्य सम्वन्धित निकायलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ।

४३. अधिकार प्रत्यायोजन :- नगर कार्यपालिकाले यस विधयेकबमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारहरू मध्ये आवश्यकता अनुसार कुनै अधिकार नगर प्रमुख, नगर उपप्रमुख वा तोकिए बमोजिम कुनै कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

४४. असल नियतले गरेको कामको बचाउ :- (१) यस विधयेकका कुनै पनि दफा वा विधयेकमा भएका ब्यवस्थाहरु संघीय कानुन तथा प्रदेश कानुनसंग वाझिएमा वाझिएको हद सम्म स्वत वदर हुने छ।

(२) स्थानीय वन उपभोक्ता समूह, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारी वा नगरपालिकाको कुनै कर्मचारीले यो विधयेक वा यस विधयेक अन्तर्गत बनेको नियमबमोजिम आफ्नो कर्तव्य पालन गर्दा असलनियतले गरेको काम कारवाही प्रति निज व्यक्तिगत रूपले जवाफदेही हुने छैन।

४५. नियम बनाउने अधिकार :-

यस विधयेकको उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि नगर कार्यपालिकाले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ।

CamScanner

अनुसूचीहरु

(सामुदायिक वन सूचिकृतका लागि निवेदनको ढाँचा)

मिति:.....

श्री नगर प्रमुख ज्यु,
मेलम्ची नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक

विषय: सामुदायिक वन सूचिकृत गरिदिने सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषय अनुसार, यस .....सामुदायिक वन, मेनपा-.....मिति .....मा दर्ता भई संचालनमा रहको हुँदा मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८ बमोजिम नियमानुसार दर्ता गरिदिनका लागि तपसिल बमोजिमको कागजात सहित पेश गरेको व्यहोरा अनुरोध गरिन्छ ।

संग्लन कागजात:

१. उपभोक्ता समितिको माइन्युटको फोटोकपी
२. कार्ययोजना
३. लेखा परिक्षण प्रतिवेदन
४. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

निवेदक:

.....सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह

क्र.स.	नाम	पद	सम्पर्क नम्बर	दस्तखत

(स्थानीय वा निजि वन दर्ता निवेदनको ढाँचा)

मिति:.....

श्री नगर प्रमुख ज्यु,
मेलम्ची नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक

विषय: स्थानीय वा निजि दर्ता गरिदिने सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषय अनुसार, यस मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८ मा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय वा निजि वन समूहको गठन गरि उक्त उपभोक्ता समुह दर्ता गरि पाउँ सो को विधान तथा आवश्यक कागजात संग्लन गरि पेश गरेका छौ ।उक्त निजि/स्थानीय वन नियमानुसार दर्ता गरिदिनु हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

विवरण:

उपभोक्ता समुहको विवरण:
उपभोक्ता समुहको क्षेत्रफल:
घरधुरी संख्या:
उपभोक्ता समुहको कुल जनसंख्या:

निवेदक:

..... वन / उपभोक्ता समुह

क्र.स.	नाम	पद	सम्पर्क नम्बर	दस्तखत

CamScanner

(स्थानीय/नीजि वन दर्ता प्रमाणपत्र ढाँचा)

मेलम्ची नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मेलम्ची, सिन्धुपाल्चोक

दर्ता नं.:

श्री ...../ उपभोक्ता समुह

यस मेलम्ची नगरकार्यपालिकाको मिति .....को निर्णय अनुसार मेलम्ची नगरपालिकाको वन विधयेक, २०७८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि त्यस उपभोक्ता समुहलाई दर्ता गरि यो प्रमाण पत्र दिइएको छ ।

उपभोक्ता समुहको विवरण:

उपभोक्ता समुहको क्षेत्रफ़ल:

घरधुरी संख्या:

उपभोक्ता समुहको कुल जनसंख्या:

प्रमाण पत्र दिने अधिकारी:

दस्तखत:

नाम:

पद :

मिति:

(यो प्रमाणपत्र हराएमा वा नासिएमा प्रतिलिपि लिनको लागि रु. १०० |- (एक सय रुपैया मात्र) दस्तुर लाग्नेछ ।)

२०७८/१२/१३

CamScanner

मेलम्ची नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, २०७८

आदरणीय नगर सभाका अध्यक्षज्यू एवं सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

मेलम्ची नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ को दफा १२ को सेवा, शुल्क, दस्तुर अनुसूची –१२ को सि.नं. ३२ पछि सि.नं. ३३ मा देहाय बमोजिम **अक्सिजन बिक्री शुल्कको** व्यवस्था थप गर्न प्रस्ताव गरेको छु।

तपसिल

क्र.सं.	अकस्सिजन सिलिन्डरको साइज	प्रति इकाई दररेट रु.	कैफियत
१	ठूलो साइज ४७ लि. क्षमताको	६५०।–	
२	मध्यम साइज २० लि. क्षमताको	५००।–	
३	सानो साइज १० लि. क्षमताको	३००।–	

आर्थिक ऐन, २०७८ का अन्य व्यवस्थाहरु यथावत रहनेछन्।

२०७८।१२।१३